

**The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations
[HEC]**

Workshop

Topic: Využitie témy klimatickej zmeny vo vysokoškolskej výučbe cudzích jazykov (The use of the topic of climate change in university teaching of a foreign languages)

Lecturer : Mgr. Anita Račáková, PhD.

Place: Department of Slavic Languages, Faculty of Arts, Matej Bel University in Banská Bystrica

Date: 5. 12. 2022

Key words: climate change, didactics, foreign languages, teaching, university

Čas realizácie: 90 minút (2 vyučovacie jednotky)

Cieľová skupina: pedagógovia UMB (vyučujúci v odbore filológia)

Cieľ workshopu

Cieľom workshopu bolo oboznámiť účastníkov s možnosťami implementácie témy klimatickej zmeny do praktickej výučby cudzieho jazyka (jazykové cvičenia, konverzácie v skupinách s rôznou úrovňou ovládania cudzieho jazyka) vo filologicky zameraných študijných programoch. Súčasťou bola prezentácia prvých skúseností s takto zameranou výučbou.

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Využité metódy

1. Prednáška
2. Prezentácia ukázkových hodín a študijných materiálov
3. Reflexia prezentovaných materiálov, diskusia a brain storming
4. Sumarizácia návrhov na doplnenie alebo transformovanie výučbových materiálov

Forma práce: skupinová, v niektorých častiach aj individuálna

Opis workshopu

V úvode stretnutia si účastníci pozreli propagačné video Medzinárodného vyšehradského fondu (https://www.hec.platforma.us.edu.pl/?page_id=18) a v krátkosti boli oboznámení s aktivitami fondu.

1. Uvedenie do problematiky

- Prečo a ako hovoriť so študentmi humanitných odborov o klimatickej zmene?
Dôvodom, prečo implementovať tému do výučby cudzích jazykov, je jej celospoločenská naliehavosť. Tejto naliehavosti však nezodpovedá intenzita, no najmä spôsob komunikácie o environmentálnej problematike. Uvedený postulát sa stal východiskom vedeckého projektu, ktorý pripravili a predložili na posúdenie členky Katedry slovenského jazyka a komunikácie a Katedry slovanských jazykov Filozofickej fakulty

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

UMB (Environmental Communication in Public Sphere). V úvode workshopu bol stručne predstavený obsah projektu a jeho možný presah do oblasti didaktiky cudzích jazykov.

- Teoretické východiská pri zakomponovaní témy do výučby cudzích jazykov (Cox, Haugen, Murín, Huba, Steciąg a iní).
- Príklady dobrej praxe v zahraničí (časopis *Envigogika*, učebnica *Klimatyczne ABC* a pod.).
- Prezentácia ukážkových hodín a výučbových materiálov – ukážky z hodín odbornej slovenčiny ako cudzieho jazyka, ktorá prebiehala počas zimného semestra ak. roka 2022/2023 v skupine zahraničných študentov rôznych odborov ovládajúcich slovenský jazyk na úrovni B2.

2. Reflexia prezentovaných materiálov a diskusia

Účastníci workshopu zhodnotili pozitíva a slabé stránky prezentovaných materiálov. Vyjadrili sa k štruktúre ukážkovej hodiny, výberu textov a vhodnosti cvičení, ktoré boli primárne zamerané na nadobúdanie komunikačnej kompetencie v odbornej (akademickej) sfére. Najväčší priestor bol v diskusii venovaný vhodnosti výberu textov pre danú úroveň ovládania slovenského jazyka (B2). Nie všetky použité autentické odborné texty (časť sociologickej štúdie o vnímaní ekologických tém v spoločnosti na Slovensku, prognóza vývoja stavu životného prostredia na Slovensku) považovali z didaktického hľadiska za vhodné.

Účastníci sa vyjadrili aj k teoretickým východiskám a miestu témy klimatickej zmeny v študijných plánoch filologicky (humanitnovedne) orientovaných študijných programov. Podelili sa o vlastné skúsenosti a zistenia z práce s učebnicami cudzích jazykov (väčšinou ruského jazyka). Zároveň diskutovali o charakteristike textov (napr. aj umeleckých), ktoré by bolo možné využiť pri výučbe od najnižších úrovní ovládania cudzieho jazyka.

3. Sumarizácia

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Na záver účastníci upozornili, že ekologické témy majú v existujúcich učebniciach cudzích jazykov, s ktorými pracujú, marginálne postavenie, a teda nereflektujú aktuálne potreby spoločnosti. Pozitívne preto hodnotili snahu o zmenu uvedeného stavu.

Vo vzťahu k prezentovaným výučbovým materiálom odporučili využiť tematicky podobné, ale z hľadiska náročnosti percepcie jednoduchšie texty, vytvárajúce väčší priestor na efektívnu diskusiu, prostredníctvom ktorej si študenti prehĺbia praktické komunikačné

zručnosti potrebné na zvládnutie odbornej rozpravy ako jedného zo základných výstupov vzdelávania v predmete odborná slovenčina pre cudzincov.

Účastníci navrhli aj typológiu textov a k nim priradených cvičení súvisiacich s environmentálnymi témami (vrátane klimatickej zmeny), ktoré by mohli byť implementované do výučby cudzích jazykov na rôznych úrovniach ich ovládania.